

رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی

The Relationship between Academic Attitude and Achievement Motivation with Students' Perceptions of the Quality of Curriculum

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۳/۸/۱۸، تاریخ ارزیابی: ۱۳۹۳/۹/۱۳، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۳/۱۱/۲۱

Dr.Hossein Momeni Mahmouei- Zahra safdari

Abstract. This study was conducted with the purpose of investigating the relationship between academic attitude and achievement motivation with students' perception of the quality of curriculum in the elementary education courses. This study was conducted through correlation and the statistical population for this study was 93 students. Due to the limited number of statistical population, the entire population was selected through convenience sampling. The data were collected through Achievement Motivation in Learning Questionnaire designed by RezaBaksh(1994), Academic Attitude Questionnaire designed by Akbari(2004), and a researcher-made questionnaire that was used to evaluate the Students' Perceptions of the Quality of Curriculum. The reliability of the questionnaires were calculated for the research tools through Cronbach's alpha and the results is as follows: .74 for Achievement Motivation in Learning Questionnaire, .82 for Academic attitude questionnaire, and .86 for quality of the curriculum questionnaire. The validity was confirmed according to the experts' views. The Pearson correlation test, regression analysis and independent t-test were used to analyze the data. The results showed that there is a significant relationship between academic attitudes and achievement motivation in learning with perception of students from the quality of curriculum among the students studying elementary education. There was no significant difference between academic attitudes and achievement motivation in learning and students' perceptions of the quality of the curriculum in the field of elementary education. The students' perception of the quality of the curriculum could be explained through the academic attitude and achievement motivation of the students.

Keywords: perceptions of the quality of the curriculum, achievement motivation, academic attitude

دکتر حسین مومنی مهموئی^۱-زهرا صفدری^۲

چکیده: این پژوهش به منظور بررسی رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی انجام شد. روش تحقیق همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش ۹۳ نفر می باشد. کل جامعه آماری به دلیل محدود بودن، با استفاده از روش سرشماری به عنوان نمونه انتخاب شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه انگیزه پیشرفت در یادگیری رضا بخش(۱۳۷۳)، پرسشنامه نگرش تحصیلی اکبری(۱۳۸۳) و پرسشنامه محقق ساخته تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی گردآوری شد. در این پژوهش پایایی پرسشنامه انگیزه پیشرفت در یادگیری با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۴، نگرش تحصیلی ۰/۸۲ و تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی ۰/۸۶ محاسبه شد. از طریق روایی محتوایی طبق دیدگاه متخصصان، روایی پرسشنامه‌ها تایید شد. از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون و t مستقل برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. بر اساس نتایج به دست آمده، بین نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته آموزش ابتدایی با تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی رابطه معنادار وجود دارد. بین نگرش تحصیلی، انگیزش پیشرفت و تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته آموزش ابتدایی تفاوت معناداری وجود ندارد. تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی از طریق نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت دانشجویان قابل تبیین است.

کلمات کلیدی: تلقی از کیفیت برنامه درسی، انگیزش پیشرفت، نگرش تحصیلی

۱- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد تربت حیدریه، دانشگاه آزاد اسلامی، تربت حیدریه، ایران

۲- momenimahmouei@yahoo.com شماره تماس: ۰۹۱۵۳۰۰۰۴۰۰

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش ابتدایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قاینات

مقدمه

کیفیت هر نظام آموزشی با سطح انتظارات مسئولان، مدرسان، یادگیرندگان، خانواده‌ها و دیگر افراد و گروه‌های ذی‌ربط در جامعه رابطه داشته، هزینه خاص خود را دارد. اگر به کیفیت به عنوان ارزش افزوده نگریسته شود، یک نظام آموزشی در صورتی ارزش افزوده خواهد داشت که دانش، نگرش و توانایی‌های کسب‌شده دانش‌آموختگان آن به منظور به دست آوردن تجربه در فرایند تحصیل در آن نظام حاصل شده باشد (تنعمی، ۱۳۹۱، ص ۲۳). از زمان شکل‌گیری مفهوم کیفیت، تعاریف متعددی ارائه شده است؛ اما امروزه کیفیت را، خواسته مشتری تعریف می‌کنند و ادراکات و انتظارات مشتری را اصلی‌ترین عامل تعیین‌کننده کیفیت می‌دانند (وست^۱، ۲۰۰۱؛ شارما و گادن^۲، ۲۰۰۱). یکی از تفاوت‌های اساسی بین موضوع کیفیت در رویکردهای سنتی و جدید این است که کیفیت در رویکرد سنتی به درون‌دادها و استانداردهای ملی و بین‌المللی مربوط می‌شود؛ ولی در رویکرد جدید اساساً بر دانشجویان تأکید می‌شود (هارمن و میک^۳، ۲۰۰۰). آموزش با کیفیت در آموزش عالی معمولاً با ارتقای فرصت‌های یادگیری اثربخش برای دانشجویان تعریف می‌شود (هانسن^۴، ۲۰۰۳). از عوامل مؤثر در توسعه نظام‌مند آموزش عالی و بهبود کیفیت آن، برنامه‌ریزی درسی است. برنامه درسی هسته اصلی تمام برنامه‌ها و محور همه فعالیت‌های آموزشی است و می‌توان از آن به عنوان قلب تپنده نظام تربیتی یاد کرد (مهدی زاده و شفیعی، ۱۳۸۸). در سیستم دانشگاهی، یادگیرنده در زمره مشتری اولیه محسوب می‌گردد و میزان رضایت‌مندی استفاده‌کنندگان از محصولات بیانگر مطلوبیت عناصر نظام آموزشی برای مشتریان داخلی است (رامسدن^۵، ۱۹۹۸).

برنامه‌های درسی دانشگاه‌ها پس از طراحی و اجرای مکرر در طی زمان می‌بایست به صورت ادواری مورد تجدیدنظر قرار گیرند (فتحی و اجارگاه، ۱۳۸۹) و ارزیابی کیفیت برنامه‌های درسی به طور مداوم و مستمر است (ملکی، ۱۳۸۴، ص ۸۲) (هوس بیگی، کرامتی و احمدی، ۲۰۱۱) در غیر این صورت پدیده‌ای تحت عنوان روبه زوال رفتن برنامه درسی اتفاق می‌افتد (فتحی و اجارگاه، ۱۳۸۹). ارزشیابی برنامه، فرایند بررسی نظام مند کیفیت برنامه درسی در یک قلمرو محتوایی خاص و تعیین چگونگی بهبود کیفیت آن است (نیکلاس^۶ و همکاران، ۲۰۰۶، ص ۷۹) و

¹ West

² Sharma & Gadenne

³ Harman & Meek

⁴ Hanson

⁵ Ramsden

⁶ Nichols

بررسی دیدگاه دانشجویان در فرایند ارزشیابی برنامه درسی بعنوان ذی نفعان اصلی همواره مورد بررسی قرار می گیرد (مومنی مهموئی، ۱۳۸۸). دانشجویان موضوع ارزشیابی و ارزشیاب هستند (لوین^۱، ۲۰۰۲). موسسه های آموزش عالی باید پیوسته بر کیفیت برنامه های شان از جنبه آموزشی نظارت کنند (گریس^۲ و همکاران، ۲۰۱۲). از اواخر سده بیستم، اهمیت ارزشیابی برنامه درسی در بهبود کیفیت آموزش و مهارت آموزی افزایش یافته است (تانگ^۳ و همکاران، ۲۰۱۲). در ارزشیابی از برنامه های درسی عمده ترین ملاک پیشرفت تحصیلی یا میزان یادگیری دانشجویان است، اما علاوه بر این از ملاکهای دیگری چون نگرش مدرسان و دانشجویان می توان سود جست ، مثلاً می توان تعیین کرد که یادگیرندگان چگونه به آن واکنش نشان می دهند (سیف، ۱۳۷۹). بررسی دیدگاه دانشجویان در فرایند ارزشیابی برنامه درسی ممکن است کیفیت تدریس و یادگیری در دانشگاه ها را بهبود بخشد و نشان دهنده چگونگی دستیابی به اهداف یادگیری باشد و نگرش آنان درباره تدریس و برنامه را مشخص می کند (تانگ و همکاران، ۲۰۱۲). نگرش و رضایتمندی دانشجویان از رشته تحصیلی خود عامل موثری در ایجاد انگیزش و ارتقای کیفیت دانش می باشد (فتاحی، جوادی و نخعی، ۱۳۸۳). شناخت و آگاهی داشتن از رشته تحصیلی سبب ایجاد انگیزه در فرد شده و حفظ ارتقاء اطلاع هوشمندانه و کامل از رشته تحصیلی می تواند در موفقیت و رضایت از تحصیل دانشجویان تاثیر بسزایی داشته باشد. (کراولی، ۲۰۰۴ به نقل از عبدی، ۱۳۸۶). آگاهی نسبت به رشته تحصیلی، انگیزش پیشرفت دانشجویان را تحت تاثیر قرار می دهد. انگیزش و نقش آن در پیشرفت تحصیلی از دیر باز مورد توجه روانشناسان پرورشی قرار داشته است (عبدخدایی و همکاران، ۱۳۸۷). هنگامی که در نظام آموزشی مشکلاتی همچون افت تحصیلی روی می دهد از انگیزه یادگیرنده به عنوان یکی از علل مهم آن یاد می شود (بحرانی، ۱۳۸۴). از اینرو توجه به انگیزه ها، علایق، نیازها، نگرش ها و تجارب دانشجویان بعنوان عامل اساسی در فرایند برنامه ریزی درسی ضروری است (کشتی آرای و همکاران، ۱۳۸۸، ص ۶۲). انگیزه پیشرفت یعنی گرایش به تلاش برای انتخاب و انجام فعالیتهایی که هدف آنها رسیدن به موفقیت یا دوری از شکست است (سیف، ۱۳۸۲). در خصوص دانشجویان، انگیزه پیشرفت در یادگیری از اهمیت خاصی برخوردار است و عامل موثری بر حفظ ارتقاء کیفیت آموزش می باشد (حیدری ، خلج و جعفریان، ۱۳۷۹). با این انگیزه افراد تحرک لازم برای به پایان رساندن موفقیت آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی را

¹ levin

² Grace

³ Tang

در کار خود دنبال می کنند تا بالاخره بتوانند موفقیت لازم را در امر یادگیری و پیشرفت تحصیلی کسب نمایند (مراون، سیساروا،^۱ ۲۰۰۳؛ به نقل از رستمی و مولوی، ۱۳۸۶). بنابراین برای دانشگاهها درک و برآورده ساختن انتظارات دانشجویان بایستی در اولویت باشد تا کیفیت آموزش به گونه ای ارتقا یابد که دانشجویان و دانشگاه به اهداف خود دست یابند (همتی نژاد و همتی نژاد، ۱۳۹۳). اینکه دانشجویان چه دیدگاهی راجع به رشته تحصیلی شان دارند، تا حدودی می تواند با انگیزش پیشرفت و تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی رشته تحصیلی شان مرتبط باشد.

پیشینه پژوهش

در ارتباط با متغیرهای پژوهش، تحقیقات متعددی بصورت مجزا انجام شده است، در این رابطه می توان به عنوان نمونه به پژوهشهای متعددی اشاره کرد که جهت ارزشیابی کیفیت برنامه درسی، تلقی دانشجویان از برنامه را بعنوان معیاری جهت ارزشیابی کیفیت برنامه قلمداد کرده اند، پژوهش های زیر از آن جمله اند:

فاتارایوتوات^۲ و همکاران (۲۰۰۹) ارزشیابی برنامه درسی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، هوس بیگی و همکاران (۲۰۱۱) ارزشیابی کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلات تکمیلی رشته مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، عسگری، معتمدی و قائدی (۲۰۱۲) ارزشیابی برنامه درسی آموزش مجازی مهندسی کامپیوتر، فتحی و اجارگاه و همکاران (۱۳۹۳) ارزشیابی کیفیت درونی برنامه درسی رشته اخلاق پزشکی، کارشکی و همکاران (۱۳۹۲) ارزشیابی محتوای برنامه درسی رشته علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی، محمدی و همکاران (۱۳۹۲) ارزشیابی برنامه درسی دوره دکترای حرفه ای پزشکی و....

بسیاری از پژوهش هایی که به نوعی درصد ارزشیابی کیفیت برنامه های درسی هستند، دیدگاه و تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی را بعنوان یکی از ذی نفعان برنامه درسی، مهم قلمداد کرده اند. دیدگاه و نگرش دانشجویان درباره مسایل آموزشی از جمله نگرش تحصیلی، انگیزش پیشرفت همواره اهمیت بسیاری در نزد صاحب نظران تعلیم و تربیت داشته است، چنانکه پژوهش های متعددی در این رابطه انجام شده است که در زیر به برخی از آنها اشاره می شود:

ارفعی و همکاران (۱۳۸۷) در پژوهشی با عنوان علاقه مندی به تحصیل در رشته مامایی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان به این نتیجه رسیدند که مهمترین عامل علاقه مندی دانشجویان مفید واقع شدن این رشته در زندگی فردی بوده است. عزیزی (۱۳۸۷) معتقد است محدود بودن

¹ Meravan & sisarva

² Phattharayuttawat

رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان ...

فرصت های شغلی را می توان از دلایل عدم علاقه و رضایتمندی دانشجویان رشته های علوم انسانی از رشته خود ذکر کرد. این مسئله به شدت بر انگیزه و فعالیت دانشجویان این رشته ها برای کسب علم و فراگیری مطالب و دانش علمی تاثیر منفی گذاشته است. بررسی شکرباغانی (۱۳۹۱) نشان داد، دانشجویان کارشناسی ارشد رشته فیزیک بدون اطلاعات کافی در مورد این رشته و هد فهای آن، گزینش رشته کرده اند و دارای نارسایی های تحصیلی بسیاری مانند نداشتن فرصت استفاده از مرخصی تحصیلی، مامور به تحصیل شدن، فشرده گی برنامه های کار و تحصیل و سفر از استان های دور هستند.

قربانیان و کاظمی (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان آگاهی و علاقه دانشجویان رشته هوشبری نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود به این نتیجه رسیدند که اکثر دانشجویان نگرش منفی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود داشتند و همچنین بیشتر دانشجویان قبل از انتخاب رشته از رشته خود آگاهی نداشتند. وات، سرلی و شی^۱ (۲۰۰۷) درباره نگرش به رشته تحصیلی و آینده شغلی در دانشگاه پنسیلوانیا نتیجه گرفتند که ۹۰ درصد دانشجویان پزشکی از برنامه های آموزشی رشته تحصیلی خود رضایت داشته و به آینده شغلی خود امید دارند. فتاحی، جوادی و نخعی (۱۳۸۳) اعتقاد دارند، باید شرایطی فراهم گردد که داوطلبان تحصیل شناخت بیشتری نسبت به رشته های دانشگاهی از طریق رسانه ها و آموزش و پرورش پیدا نمایند.

رحمانی (۱۳۸۰)، تمنایی فر و گندمی (۱۳۹۰) معتقدند که بین انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی رابطه وجود دارد. روحی و حسینی (۱۳۹۲) اعتقاد دارند که باورهای دانشجویان در مورد توانایی های خود برای انجام کارها با انگیزه تحصیلی ارتباط دارد. صالحی، حاجی زاد، فلاح و سلیم بهرامی (۱۳۸۹) از عوامل مختلفی همچون کمبود امکانات آموزشی دانشگاه وعدم مشارکت و فعالیت درامریاددهی ویادگیری که منجر به کاهش انگیزه تحصیلی می شوند، یاد کرده اند.

در پژوهش های فوق به نقش نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت در ارتقاء یادگیری دانشجویان اشاره شد که نشان دهنده اهمیت انگیزه ها، علایق ، نیازها ، نگرش ها ، تجارب و ادراک دانشجویان از برنامه های درسی نزد محققان و صاحب نظران است . پژوهش های فوق نشان داد هنگامی که دانشجویان آگاهی کافی از رشته تحصیلی خود داشته اند، از انتخاب آن احساس رضایت نموده و نگرش مطلوب تری نسبت به رشته تحصیلی شان داشته و انگیزه بیشتری برای انجام فعالیت های آموزشی بمنظور دستیابی به موفقیت تحصیلی و اهداف برنامه درسی دارند.

ادراک دانشجویان از کیفیت برنامه های آموزشی و چگونگی تاثیر گذاری آن بر رضایت آنان بسیار مهم است (گریس و همکاران، ۲۰۱۲). دانشجویان بعنوان بهره مندان و عاملان مستقیم یادگیری باید بیشتر در ارزشیابی برنامه های درسی دخالت داشته باشند (تانگ و همکاران، ۲۰۱۲). گیننز (۲۰۰۷) نیز معتقد است دانشجویان به عنوان بخشی از درون دادهای دانشگاه و از ذینفعان اصلی آن به عنوان مرجع مناسبی برای ارزیابی کیفیت دانشگاه می توانند تصویر مناسبی از وضعیت دانشگاه ارائه کنند (به نقل از آراسته و همکاران، ۱۳۸۸). تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه های درسی تا اندازه زیادی متأثر از نگرش آنها به رشته تحصیلی شان است، این نگرش انگیزش پیشرفت آنها را (که با حفظ ارتقاء کیفیت آموزش و یادگیری مرتبط است) متأثر می سازد.

چنانکه ذکر شد نگرش و علاقه به رشته تحصیلی (در این پژوهش) دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی که به نوعی به ادراکات و انتظارات آنها از رشته تحصیلی شان اشاره دارد و همچنین انگیزش پیشرفت در یادگیری که یکی از عوامل موفقیت تحصیلی دانشجویان قلمداد می شود و به نوعی با حفظ ارتقاء کیفیت آموزش و یادگیری مرتبط است، می توانند تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی را متأثر سازند. برای دستیابی به تصویر مناسب و معتبری از تلقی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی در قالب نتایج برگرفته شده از کیفیت برنامه درسی، بهتر است نگرش تحصیلی و انگیزه پیشرفت و ارتباط آنها با تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی بررسی شود. بنابراین در این پژوهش محقق درصدد است تا رابطه بین نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی را مورد بررسی قرار دهد. در این راستا فرضیات زیر مورد پژوهش قرار گرفت:

۱- نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان ارتباط دارد.

۲- انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان ارتباط دارد.

۳- بین نگرش تحصیلی، انگیزش پیشرفت و تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی تفاوت وجود دارد.

روش شناسی پژوهش

این تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی می باشد. از آنجایی که در این پژوهش به بررسی رابطه بین متغیرها پرداخته شده است، روش تحقیق همبستگی انتخاب شد.

جامعه آماری و شیوه نمونه گیری

جامعه آماری مورد پژوهش کلیه دانشجویان (ترم آخر) دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته آموزش ابتدایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قاینات که از طریق روش سرشماری (تمام شماری) انتخاب شدند. تعداد کل دانشجویان ۹۳ نفر می باشد. دانشجویان دوره کاردانی ۳۰ نفر (۲۷ دانشجوی مرد و ۳ دانشجوی زن)، دانشجویان دوره کارشناسی ۶۳ نفر (۵۰ دانشجوی مرد و ۱۳ دانشجوی زن) می باشند. ۳۲/۲۵ درصد نمونه آماری دانشجویان دوره کاردانی (۲۹/۰۳ درصد دانشجوی مرد و ۳/۲۲ درصد دانشجوی زن) و ۶۷/۷۴ درصد، دانشجویان دوره کارشناسی (۵۳/۷۶ دانشجوی مرد و ۱۳/۹۷ دانشجوی زن) می باشند. ۷۹ نفر (۸۴/۹۴ درصد)، ۲۲ نفر (۲۳/۶۵ درصد) دانشجویان دوره کاردانی و ۵۷ نفر (۶۱/۲۹ درصد) دانشجویان دور کارشناسی دانشجویان معلم بوده و در آموزش و پرورش شاغل می باشند و حداقل سه سال سابقه تدریس دارند.

ابزارهای پژوهش

در این پژوهش به منظور جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه های انگیزه پیشرفت در یادگیری، سنجش نگرش تحصیلی و پرسشنامه محقق ساخته ارزشیابی کیفیت برنامه درسی استفاده شد.

پرسشنامه انگیزه پیشرفت در یادگیری: به منظور بررسی انگیزه پیشرفت در زمینه آموزش و یادگیری در دانشجویان از پرسشنامه رضابخش (۱۳۷۳)، به نقل از پاشا شریفی و همکاران (۱۳۸۷) استفاده شد که دارای ۶۰ سؤال ۵ گزینه ای با گزینه های کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم است. برای پرهیز از سوگیری در پاسخ دهنده و اجتناب از پاسخگویی بدون توجه به محتوا، تعدادی از سئوالات به صورت وارونه ارائه شده اند. روش نمره گذاری به صورت طیف ۵ گزینه ای لیکرت، به گزینه کاملاً موافقم ۵، موافقم ۴، نظری ندارم ۳، مخالفم ۲ و کاملاً مخالفم ۱ نمره داده می شود. روایی این پرسشنامه با استفاده از روایی محتوایی که بنا به نظر متخصصان (اساتید روان شناسی تربیتی) تایید شده و با توجه به ضرایب همسانی درونی محاسبه شده و دارای یکی از شواهد روایی سازه در حد مطلوب گزارش شده است. پایایی پرسشنامه در این پژوهش با استفاده از آزمون آلفای کرانباخ ۰/۷۴ محاسبه شد.

پرسشنامه نگرش تحصیلی: جهت بررسی نگرش تحصیلی از پرسشنامه نگرش تحصیلی اکبری (۱۳۸۳)، به نقل از پاشا شریفی و همکاران (۱۳۸۷) استفاده شده است. این پرسشنامه به منظور بررسی نگرش تحصیلی ساخته شده است. و دارای ۲۹ سؤال ۵ گزینه ای با گزینه های کاملاً موافقم، موافقم، نظری ندارم، مخالفم و کاملاً مخالفم است. برای بررسی روایی پرسشنامه

پس از تدوین در اختیار ۲۰ نفر از متخصصین (اساتید علوم تربیتی) قرار گرفت و با توجه به نظرات ارائه شده اصلاحات انجام شد. پایایی پرسشنامه در این پژوهش با استفاده از آزمون آلفای کرانباخ ۰/۸۲ محاسبه شد.

پرسشنامه تلقی از کیفیت برنامه درسی: برای بررسی تلقی از کیفیت برنامه درسی، از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. این پرسشنامه ۳۲ گویه دارد. طیف پاسخگویی پرسشنامه از نوع پنج تایی لیکرت، خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد بود. سوالات ۱-۴ برای مولفه ارزیابی هدف، سوالات ۵ تا ۱۰ برای مولفه محتوی، سوالات ۱۱ تا ۱۳ برای مولفه فعالیتهای یادگیری، سوالات ۱۴ تا ۱۶ برای مولفه روشهای تدریس (اجرا)، سوالات ۱۷ تا ۱۸ برای مولفه زمان در نظر گرفته شده در برنامه درسی، سوالات ۱۹ تا ۲۱ برای مولفه مواد و وسایل یادگیری در برنامه درسی، سوالات ۲۲ تا ۲۴ برای مولفه فعالیت های گروهی در برنامه درسی، سوالات ۲۵ تا ۲۸ برای مولفه فضای آموزشی و سوالات ۲۹ تا ۳۲ برای مولفه ارزشیابی در برنامه درسی در نظر گرفته شده است. روایی، پرسشنامه مذکور در اختیار، چند نفر از متخصصان تعلیم و تربیت (اساتید برنامه ریزی درسی) قرار گرفت و دیدگاه های آنها در اصلاح و تنظیم پرسشنامه نهایی مورد استفاده قرار گرفت. پایایی پرسشنامه در این پژوهش با استفاده از آزمون آلفای کرانباخ ۰/۸۶ محاسبه شد.

شیوه تحلیل داده ها

برای تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون و t مستقل استفاده شد. همچنین تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار spss ۱۷ انجام شد.

یافته ها

فرضیه اول: نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان ارتباط دارد.

رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان ...

جدول (۱): همبستگی نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی

مؤلفه ها	کیفیت برنامه درسی	ارزایی هدف	مؤلفه محتوی یادگیری	مؤلفه فعالیتهای یادگیری	مؤلفه روشهای تدریس (اجرا)	مؤلفه زمان در نظر گرفته شده	مؤلفه مواد و وسایل یادگیری ر	مؤلفه فعالیت های گروهی	مؤلفه فضای آموزشی	مؤلفه ارزشیابی
نگرش تحصیلی دانشجویان کاردانی	۰/۴۲**	۰/۰۰۴	۰/۰۴۶**	۰/۰۳۱	۰/۰۱۸	۰/۰۲۹	۰/۰۰۸	۰/۰۵۱**	۰/۰۵۲	۰/۰۲۶
نگرش تحصیلی دانشجویان کارشناسی	۰/۰۴۹**	۰/۰۱۱	۰/۰۴۴**	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲**	۰/۰۳۲**	۰/۰۲۳**	۰/۰۴۸**	۰/۰۱۸	۰/۰۳۴**

* $P < 0.05$

** $P < 0.01$

باتوجه به جدول (۱) مشاهده می شود که بین نگرش تحصیلی دانشجویان کاردانی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی، محتوی یادگیری، فعالیت های گروهی در برنامه درسی و فضای آموزشی همبستگی مثبت وجود دارد که این همبستگیها از نظر آماری در سطح ($p < 0.05$) و ($p < 0.01$) معنادار می باشد. بین نگرش تحصیلی دانشجویان کارشناسی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی، محتوی یادگیری، فعالیتهای یادگیری، روشهای تدریس (اجرا)، زمان در نظر گرفته شده در برنامه درسی، مواد و وسایل یادگیری در برنامه درسی، فعالیت های گروهی در برنامه درسی و ارزشیابی در برنامه درسی همبستگی مثبت وجود دارد که این همبستگیها از نظر آماری در سطح ($p < 0.05$) و ($p < 0.01$) معنادار می باشد. همچنین برای آزمون فرضیه فوق از رگرسیون خطی ساده مدل همزمان استفاده شده است که در جداول زیر ارائه شده است.

جدول (۲): همبستگی و رگرسیون خطی ساده نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان

ضریب همبستگی	مجدورات R	مجدورات R تعدیل شده	خطای معیار تخمین
۰/۵۱	۰/۲۶	۰/۲۵	۱۱/۶۰

جدول (۳): بررسی معناداری مدل رگرسیون برای پیش‌بینی تلقی از کیفیت برنامه درسی با نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی

مدل	مجموع مجذورات	Df	میانگین مجذورات	آماره F	مقدار احتمال
رگرسیون	۲۹۶۰/۶۳	۱	۲۹۶۰/۶۳	۲۱/۹۷	۰/۰۰۷
باقی‌مانده	۸۲۱۹/۰۷	۶۱	۱۳۴/۷۳		
کل	۱۱۱۷۹/۷۱	۶۲			

با توجه به جدول (۲) در کل مشارکت‌کنندگان، ضریب همبستگی بین نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان برابر با ۰/۵۱ است. به عبارتی، با توجه به مجذور R تعدیل شده، ۰/۲۵ درصد از واریانس تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی توسط نگرش تحصیلی آنها قابل پیش‌بینی است. با توجه به جدول (۳)، پیش‌بینی تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی از طریق نگرش تحصیلی آنها به لحاظ آماری در سطح (p < ۰/۰۵). معنادار است.

جدول (۴): بررسی ضرایب استاندارد پیش‌بین

متغیر پیش‌بین	ضرایب غیراستاندارد	خطای معیار	ضرایب استاندارد	آماره t	سطح معناداری
نگرش تحصیلی دانشجویان کارشناسی	۰/۳۷	۰/۰۸	۰/۵۱	۹/۲۵	۰/۰۰۹

باتوجه به جدول (۴) ضرایب استاندارد متغیرهای پیش‌بین، نگرش تحصیلی دانشجویان کارشناسی با بتای ۰/۳۷٪ به صورت مثبت سهم معناداری در پیش‌بینی تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دارد. با افزایش یک انحراف معیار در نگرش تحصیلی به اندازه ۰/۵۱ درصد انحراف معیار، تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی افزایش می‌یابد.

جدول (۵): همبستگی چند گانه نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان

ضریب همبستگی	مجذورات R	مجذورات R تعدیل شده	خطای معیار تخمین
۰/۴۲	۰/۱۷	۰/۱۵	۳/۰۳

جدول (۶): بررسی معناداری مدل رگرسیون برای پیش‌بینی تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با نگرش تحصیلی شان

مدل	مجموع مجزورات	Df	میانگین مجزورات	آماره F	مقدار احتمال
رگرسیون	۵۶/۴۲	۱	۵۶/۴۲	۶/۱۱	۰/۰۲
باقی‌مانده	۲۵۸/۵۴	۲۸	۹/۲۳		
کل	۳۱۴/۹۶	۲۹			

با توجه به جدول (۵) در کل مشارکت‌کنندگان، ضریب همبستگی بین نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان برابر با ۰/۴۲ است. به عبارتی، با توجه به مجذور R تعدیل شده، ۰/۱۵ درصد از واریانس تلقی از کیفیت برنامه درسی توسط نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی در کل گروه مورد پژوهش تبیین می‌شود. با توجه به جدول (۶)، پیش‌بینی تلقی از کیفیت برنامه درسی از طریق نگرش تحصیلی دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی، از نظر آماری در سطح ($p < 0.05$) معنادار است.

جدول (۷): بررسی ضرایب استاندارد پیش‌بین

متغیر پیش‌بین	ضرایب غیراستاندارد	خطای معیار	ضرایب استاندارد	آماره t	سطح معناداری
نگرش تحصیلی دانشجویان کاردانی	۰/۰۶	۰/۰۲	۰/۴۲	۲/۴۷	۰/۰۲

با توجه به جدول (۷) ضرایب استاندارد متغیرهای پیش‌بین، نگرش تحصیلی دانشجویان کاردانی با بتای ۰/۰۶٪ به صورت مثبت سهم معناداری در پیش‌بینی تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دارد. با افزایش یک انحراف معیار در نگرش تحصیلی به اندازه ۰/۴۲ درصد انحراف معیار، تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی افزایش می‌یابد. فرضیه دوم: انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان ارتباط دارد.

جدول (۸): همبستگی انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان

مؤلفه ها	کیفیت برنامه درسی	ارزایی هدف	مؤلفه محتوی یادگیری	مؤلفه یادگیری	فعالیتها	مؤلفه زمان در نظر گرفته	مواد و وسایل یادگیری	مؤلفه فعالیت های گروهی	مؤلفه فضای آموزشی	مؤلفه ارزشیابی
انگیزش پیشرفت دانشجویان کاردانی	۰/۳۶**	۰/۳۱	۰/۶۱**	۰/۲۹	۰/۲۲	۰/۲۷	۰/۱۵	۰/۴۸**	۰/۳۷**	۰/۳۶**
انگیزش پیشرفت دانشجویان کارشناسی	۰/۵۹**	۰/۳۲**	۰/۵۶**	۰/۴۳**	۰/۲۵	۰/۳۸**	۰/۲۹**	۰/۴۴**	۰/۳۲**	۰/۲۳**

* $P < 0.05$

** $P < 0.01$

باتوجه به جدول (۸) مشاهده می شود که بین انگیزش پیشرفت دانشجویان کاردانی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی، محتوی یادگیری، فعالیت های گروهی در برنامه درسی، فضای آموزشی و ارزشیابی در برنامه درسی همبستگی مثبت وجود دارد که این همبستگی ها در سطح $(p < 0.05)$ و $(p < 0.01)$ معنادار می باشد. اما با ارزیابی هدف، فعالیت های یادگیری، روش های تدریس (اجرا)، زمان در نظر گرفته شده در برنامه درسی و مواد و وسایل یادگیری در برنامه درسی در سطح $(p > 0.05)$ رابطه معناداری وجود ندارد. بین انگیزش پیشرفت دانشجویان کارشناسی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی، ارزیابی هدف، محتوی یادگیری، فعالیت های یادگیری، روش های تدریس (اجرا)، زمان در نظر گرفته شده در برنامه درسی، مواد و وسایل یادگیری در برنامه درسی، فعالیت های گروهی در برنامه درسی، فضای آموزشی و ارزشیابی در برنامه درسی همبستگی مثبت وجود دارد که این همبستگی ها از نظر آماری در سطح $(p < 0.05)$ و $(p < 0.01)$ معنادار می باشد. همچنین برای آزمون فرضیه فوق از رگرسیون خطی ساده مدل همزمان استفاده شده است که در جداول زیر ارائه شده است.

رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان ...

جدول (۹): همبستگی چند گانه انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان

ضریب همبستگی	مجذورات R	مجذورات R تعدیل شده	خطای معیار تخمین
۰/۶۰	۰/۳۶	۰/۳۵	۱۰/۷۵

جدول (۱۰): بررسی معناداری مدل رگرسیون پیش‌بینی تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با انگیزش پیشرفت

مدل	مجموع مجذورات	Df	میانگین مجذورات	آماره F	مقدار احتمال
رگرسیون	۴۱۳۰/۶۳	۱	۴۱۳۰/۶۳	۳۵/۷۳	۰/۰۰۰
باقی‌مانده	۷۰۴۹/۷۱	۶۱	۱۱۵/۵۶		
کل	۱۱۱۸۰/۳۴	۶۲			

با توجه به جدول (۹) در کل مشارکت‌کنندگان، ضریب همبستگی بین انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان برابر با ۰/۶۰ است. به عبارتی، با توجه به مجذور R تعدیل شده، ۰/۳۵ درصد از واریانس تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی از طریق انگیزش پیشرفت در کل گروه مورد پژوهش قابل پیش‌بینی می‌باشد. با توجه به جدول (۱۰) پیش‌بینی تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی از روی انگیزش پیشرفت آنها، از نظر آماری در سطح ($p < 0.05$) معنادار است.

جدول (۱۱): بررسی ضرایب استاندارد پیش‌بین

متغیر پیش‌بین	ضرایب غیراستاندارد	خطای معیار	ضرایب استاندارد	آماره t	سطح معناداری
انگیزش پیشرفت دانشجویان کارشناسی	۰/۳۳	۰/۰۵	۰/۶۰	۵/۹۷	۰/۰۰۰

با توجه به جدول (۱۱) ضرایب استاندارد متغیرهای پیش‌بین، انگیزش پیشرفت دانشجویان کارشناسی با بتای ۰/۳۳ به صورت مثبت سهم معناداری در پیش‌بینی تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دارد. با افزایش یک انحراف معیار در انگیزش پیشرفت به اندازه ۰/۶۰ درصد

انحراف معیار تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی افزایش می یابد. همچنین برای دوره کاردانی از آزمون رگرسیون خطی ساده مدل همزمان استفاده شده است که در جداول زیر ارائه شده است.

جدول (۱۲): همبستگی رگرسیون خطی ساده انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان

ضریب همبستگی	مجذورات R	مجذورات R تعدیل شده	خطای معیار تخمین
۰/۶۱	۰/۳۷	۰/۳۵	۲/۶۱

جدول (۱۳): بررسی معناداری مدل رگرسیون پیش‌بینی تلقی از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی با انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی

مدل	مجموع مجذورات	df	میانگین مجذورات	آماره F	مقدار احتمال
رگرسیون	۱۱۶/۲۸	۱	۱۱۶/۲۸	۱۶/۹۶	۰/۰۰۰
باقی مانده	۱۹۱/۸۸	۲۸	۶/۸۵		
کل	۳۰۸/۱۶	۲۹			

با توجه به جدول (۱۲) در کل مشارکت‌کنندگان، ضریب همبستگی بین انگیزش پیشرفت دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان برابر با ۰/۶۱ است. با توجه به مجذور R تعدیل شده، ۰/۳۵ درصد از واریانس تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی از طریق انگیزش پیشرفت آنها، در کل گروه مورد پژوهش قابل پیش‌بینی است. با توجه به جدول (۱۳) پیش‌بینی تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی از طریق انگیزش پیشرفت آنها، به لحاظ آماری در سطح ($p < 0.05$) معنادار بوده است.

جدول (۱۴): بررسی ضرایب استاندارد پیش‌بین

متغیرهای پیش‌بین	ضرایب غیراستاندارد	خطای معیار	ضرایب استاندارد	آماره t	سطح معناداری
انگیزش پیشرفت دانشجویان کاردانی	۰/۰۸	۰/۰۲	۰/۶۱	۴/۱۱	۰/۰۰۰

رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان ...

باتوجه به جدول (۱۴) ضرایب استاندارد متغیرهای پیش‌بین ، انگیزش پیشرفت دانشجویان کاردانی با بتای ۰/۰۸ به صورت مثبت سهم معناداری در پیش‌بینی تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان دارد. با افزایش یک انحراف معیار در انگیزش پیشرفت به اندازه ۰/۶۱ درصد، انحراف معیار تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی افزایش می یابد .
فرضیه سوم: بین نگرش تحصیلی، انگیزش پیشرفت و تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی تفاوت وجود دارد.

جدول (۱۵): نتایج آزمون t مستقل برای مقایسه بین نگرش تحصیلی، انگیزش پیشرفت و تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی

مولفه	جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	تفاوت میانگین	درجه آزادی	t	سطح معنی داری
نگرش تحصیلی	دانشجویان کاردانی	۳۰	۱۲۱/۵۳	۲۰/۲۷	۴/۸۹	۹۱	۱/۱۶	۰/۲۴
	دانشجویان کارشناسی	۶۳	۱۱۶/۶۳	۱۸/۳۱۴				
انگیزش پیشرفت	دانشجویان کاردانی	۳۰	۲۴۴/۴	۲۴/۶۲	۱۰/۷۶	۹۱	۱/۹۷	۰/۰۵
	دانشجویان کارشناسی	۶۳	۲۳۳/۶۳	۲۴/۵۵				
تلقی از کیفیت برنامه درسی	دانشجویان کاردانی	۳۰	۱۳۳/۵۳	۱۴/۱۶	۱/۳۴	۹۱	۰/۴۴	۰/۶۵
	دانشجویان کارشناسی	۶۳	۱۳۲/۱۹	۱۳/۴۲				

با توجه به جدول (۱۵) میانگین نگرش تحصیلی در گروه دانشجویان کاردانی برابر است با ۱۲۱/۵۳ و در گروه دانشجویان کارشناسی برابر است با ۱۱۶/۶۳ می‌باشد. معیار تصمیمی (p) برابر ۰/۲۴ و بیشتر از ۰/۰۵ است. بنابراین بین نگرش تحصیلی دانشجویان کاردانی و دانشجویان کارشناسی در سطح (p > ۰/۰۵) تفاوت معناداری وجود ندارد.
میانگین انگیزش پیشرفت در گروه دانشجویان کاردانی برابر است با ۲۴۴/۴ و در گروه دانشجویان کارشناسی برابر است با ۲۳۳/۶۳ می‌باشد. معیار تصمیمی (p) برابر ۰/۰۵ و بیشتر از

۰/۰۵ است. بنابراین بین انگیزش پیشرفت دانشجویان کاردانی و دانشجویان کارشناسی در سطح ($p > 0/05$) تفاوت معناداری وجود ندارد.

میانگین تلقی از کیفیت برنامه درسی در گروه دانشجویان کاردانی برابر است با ۱۳۳/۵۳ و در گروه دانشجویان کارشناسی برابر است با ۱۳۲/۱۹ می‌باشد. معیار تصمیمی (p) برابر ۰/۶۵ و بیشتر از ۰/۰۵ است. بنابراین بین تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان کاردانی و دانشجویان کارشناسی در سطح ($p > 0/05$) تفاوت معناداری وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

این تحقیق، به منظور بررسی رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی انجام شد. برای این منظور تعداد ۹۳ نفر از دانشجویان آموزش ابتدایی (۳۰ دانشجو دوره کاردانی و ۶۳ دانشجو دوره کارشناسی) با استفاده از روش تمام شماری (سرشماری) به عنوان نمونه انتخاب شدند. نتایج ضریب همبستگی پیرسون در مورد فرضیه اول نشان داد که بین نگرش تحصیلی دانشجویان کاردانی و کارشناسی با تلقی آنها از کیفیت برنامه درسی همبستگی مثبت معناداری وجود دارد و نگرش تحصیلی می‌تواند تلقی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان را پیش بینی نماید. نتایج این فرضیه تا حدودی با دیدگاه‌ها و پژوهش‌های فتاحی، جوادی و نخعی (۱۳۸۳)، کراولی (۲۰۰۴، به نقل از عبدی ۱۳۸۶) که نگرش و رضایتمندی دانشجویان از رشته تحصیلی را عامل موثری در ایجاد انگیزش و ارتقای کیفیت دانش می‌دانند، همخوانی دارد. بعبارت دیگر می‌توان گفت که دانشجویانی که نگرش و علاقه بیشتری به رشته تحصیلی شان داشتند (و به نوعی رشته تحصیلی شان را با آگاهی انتخاب نموده‌اند) تلقی مناسب تری از کیفیت برنامه درسی تحصیلی شان دارند.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون در مورد فرضیه دوم نشان داد بین انگیزش پیشرفت دانشجویان کارشناسی با کلیه مولفه‌ها همبستگی معنادار وجود دارد. در دانشجویان دوره کاردانی انگیزش پیشرفت با تلقی از کیفیت برنامه درسی، محتوی یادگیری، فعالیت‌های گروهی در برنامه درسی، فضای آموزشی و ارزشیابی در برنامه درسی همبستگی مثبت معناداری وجود دارد. اما با ارزیابی هدف، فعالیت‌های یادگیری، روشهای تدریس (اجرا)، زمان در نظر گرفته شده در برنامه درسی و مواد و وسایل یادگیری در برنامه درسی رابطه معناداری وجود ندارد.

یافته‌های این فرضیه با دیدگاهها و نتایج پژوهشهای رحمانی (۱۳۸۰)، تمنایی فر و گندمی (۱۳۹۰)، مراون، سیساروا، (۲۰۰۳؛ به نقل از رستمی و مولوی، ۱۳۸۶)، حیدری، خلج و جعفریان (۱۳۷۹)، تانگ و همکاران، (۲۰۱۲) که به نقش انگیزش پیشرفت در یادگیری و پیشرفت تحصیلی

رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان ...

و ارتقاء کیفیت آموزش و تحصیل اشاره داشته اند و آن را عامل رسیدن به موفقیت تحصیلی و دستیابی به اهداف برنامه درسی دوره تحصیلی شان می دانند، تا حدودی ارتباط دارد. پژوهشهای فوق انگیزش پیشرفت دانشجویان را عامل رسیدن به موفقیت تحصیلی و دستیابی به اهداف برنامه درسی دوره تحصیلی شان می دانند، نقش و اهمیت این متغیر بر تحقق اهداف برنامه درسی بیش از پیش نمایان شده و حاکی از این است که هنگامی که دانشجویان رشته تحصیلی شان را با آگاهی کامل انتخاب کرده باشند انگیزش پیشرفت در یادگیری مطلوب تری داشته و تلقی بهتری از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان خواهند داشت و برعکس فقدان انگیزش پیشرفت منجر به نارسایی های متعددی در یادگیری و موفقیت تحصیلی و دستیابی به اهداف برنامه درسی خواهد شد و این بی انگیزگی تلقی دانشجویان از کیفیت برنامه درسی دوره تحصیلی شان را نیز متاثر خواهد ساخت.

نتایج آزمون t مستقل در مورد فرضیه سوم نشان داد که بین نگرش تحصیلی، انگیزش پیشرفت و ارزشیابی از کیفیت برنامه درسی دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش ابتدایی تفاوت وجود ندارد.

تلقی از کیفیت برنامه درسی تا اندازه زیادی متاثر از نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت دانشجویان است. نگرش تحصیلی و علاقه به تحصیل در رشته آموزش ابتدایی و همچنین انگیزش پیشرفت دانشجویان می توانند کیفیت برنامه درسی را توسط دانشجویان پیش بینی نمایند ، برخی پژوهش ها همچون کراولی (۲۰۰۴ به نقل از عبدی، ۱۳۸۶)، وات، سرلی و شی (۲۰۰۷)، نشان دادند هر چه نگرش تحصیلی و علاقمندی به رشته تحصیلی (یعنی اینکه آگاهی بیشتری از رشته تحصیلی شان داشته باشند) و انگیزش پیشرفت دانشجویان بیشتر باشد دانشجویان نظر مساعدتری به کیفیت برنامه درسی رشته تحصیلی شان دارند .

از آنجایی که اکثر دانشجویان در آموزش و پرورش شاغل بوده و دغدغه ای از آینده شغلی شان نداشته اند ، رشته تحصیلی شان را آگاهانه و از روی علاقه انتخاب کرده اند و آن را مرتبط ترین رشته تحصیلی با حرفه خویش قلمداد کرده اند و رضایت کاملی از انتخاب خود داشته و انگیزه زیادی برای پیشرفت و دستیابی به اهداف رشته تحصیلی شان دارند. این علاقمندی و انگیزش پیشرفت موجب شده است که دانشجویان شناخت کامل تری از رشته تحصیلی شان بدست آورده و بهتر بتوانند تلقی شان را از مولفه های برنامه درسی رشته تحصیلی شان ابراز نمایند.

با این وجود برخی پژوهش ها همچون عزیززی (۱۳۸۷)، شکرباغانی (۱۳۹۱)، قربانیان و کاظمی (۱۳۹۳) اشاره داشتند که به دلیل فقدان آگاهی دانشجویان در مورد رشته تحصیلی، آینده شغلی و محدود بودن فرصت های شغلی مرتبط با رشته تحصیلی شان اغلب از انتخاب

رشته تحصیلی شان رضایت نداشته و از انگیزه کافی برای پیشرفت تحصیلی برخوردار نبوده و تلقی مناسبی از کیفیت برنامه درسی رشته تحصیلی شان ندارند. از محدودیت های این پژوهش تعداد کم نمونه آماری بود که تعمیم نتایج پژوهش را با محدودیت هایی مواجه می سازد.

با توجه به یافته های تحقیق پیشنهاد می شود: وزارت آموزش و پرورش با همکاری وزارت علوم و دانشگاهها در قالب جلسات و نشستها و یا از طریق وب سایت های آموزشی به توضیحات کاملی در خصوص رشته های تحصیلی دانشگاهی از جمله رشته آموزش و پرورش ابتدایی، جهت ایجاد نگرشی مطلوب در دانشجویان نسبت به رشته های تحصیلی همت گمارد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه آزاد اسلامی بمنظور ارتقاء موفقیت تحصیلی در دانشجویان رشته آموزش ابتدایی، عوامل محدود کننده انگیزش پیشرفت در یادگیری (و به تبع آن پیشرفت و موفقیت تحصیلی و دستیابی به اهداف برنامه درسی رشته تحصیلی) را از بین برده و زمینه دستیابی به اهداف برنامه درسی این رشته تحصیلی را در محیط دانشگاه بیش از پیش فراهم نماید.

منابع:

- آراسته حمید رضا، سبحانی نژاد مهدی، همایی رضا (۱۳۸۷). بررسی دانشگاه های شهر تهران در عصر جهانی شدن از دیدگاه دانشجویان، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی. ۵۰، ۴۷ تا ۶۶.
- ارفعی، کتایون. علی اکبری، صدیقه. علوی مجد، حمید (۱۳۸۷). علاقه مندی به تحصیل در رشته مامایی و عوامل مرتبط به آن در دانشجویان علوم پزشکی شاهرود، مجله دانش و تندرستی. ۳، (۱)، ۱۱۱-۱۲۰.
- بحرانی، محمود (۱۳۸۴). مطالعه انگیزش تحصیلی دانش آموزان متوسطه استان فارس و عوامل همبسته با آن. مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، ۲۲، ۱۰۴-۱۱۵.
- پاشاشریفی، حسن و حسینی، نرگس؛ احقر، قدسی؛ اکبری، ابوالقاسم، شریفی، نسترن (۱۳۸۷). پرسشنامه های پژوهشی در زمینه روانشناسی، مشاوره، علوم تربیتی و جامعه شناسی. تهران، انتشارات سخن.
- تمنایی فر، محمدرضا. گندمی، زینب (۱۳۹۰). رابطه انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده علوم انسانی کاشان، فصل نامه راهبردهای آموزشی، ۴، (۱)، ۱۵-۱۹.
- تنعمی، محمدمهدی (۱۳۹۱). مدیریت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، شناخت و اجرای کیفیت فراگیر، تهران: نشر سمت
- حیدری، علی اصغر؛ خلج، علیرضا؛ جعفریان، نجیبه (۱۳۷۹). بررسی نگرش دانشجویان علوم پزشکی همدان نسبت به عوامل مرتبط در دانشگاه در سال ۱۳۷۷. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی همدان. ۷، ۳۱، (۴).

رابطه نگرش تحصیلی و انگیزش پیشرفت با تلقی دانشجویان ...

- رستمی، علیرضا. مولوی، خلیل (۱۳۸۶). بررسی عوامل موثر در کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، مجله سازمان نظام پزشکی، ۱، ۲۲-۲۵
- رحمانی، جهانبخش (۱۳۸۰). بررسی رابطه بین انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه کاشان، مجله پژوهش در برنامه ریزی درسی، ۳۲، ۷۳-۸۳.
- روحی، قنبر. حسینی، سیدعابدین (۱۳۸۶). انگیزه تحصیلی و رابطه آن با برخی از عوامل در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی استان گلستان، مجله دانشکده پرستاری و مامایی، ۱۷، ۵۶-۷۹
- سیف، علی اکبر (۱۳۷۹). روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی. تهران، دوران
- سیف، علی اکبر (۱۳۸۲). روانشناسی پرورشی، روانشناسی یادگیری و آموزش، ویراست نو، چاپ هشتم، انتشارات آگاه، تهران
- شکرباغانی، اشرف السادات (۱۳۹۱). ارزیابی برنامه درسی دوره کارشناس یارشد آموزش فیزیک از دیدگاه دانشجویان، سیزدهمین کنفرانس آموزش فیزیک ایران و سومین کنفرانس فیزیک و آزمایشگاه (۱-۶)، ۱-۳ شهریور. دانشگاه زنجان
- صالحی، محمد؛ حاجی زاد، محمد؛ فلاح، علی و سلیم بهرامی، حمیده (۱۳۸۹). بررسی عوامل مؤثر بر کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه های آزاد اسلامی استان مازندران. فصلنامه علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، ۹، ۷۳-۸۶.
- عبدخدایی، محمد سعید؛ سیف، علی اکبر؛ کریمی، یوسف؛ بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۸۷). تدوین و هنجاریابی مقیاس انگیزش تحصیلی و بررسی اثر بخشی آموزش مهارت‌های مطالعه بر افزایش انگیزش. مجله مطالعات تربیتی و روان‌شناسی، ۱، ۵-۱۹.
- عبدی، بهشته (۱۳۸۶). بررسی میزان کسب اطلاع از رشته های دانشگاهی در میان داوطلبان مجاز به انتخاب رشته در کنکور سراسری، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، ۴۴، ۱۳۲ تا ۱۵۰.
- عزیزی، نعمت‌الله (۱۳۸۷). بررسی چالش‌ها و نارسایی‌های تحصیلات دانشگاهی در حوزه علوم انسانی تاملی بر نظرات دانشجویان. مجله آموزش عالی ایران، ۱۱(۲): ۱-۲۹.
- فتاحی، زهرا؛ جوادی، یدالله، نخعی، نوذر (۱۳۸۳). بررسی رضایتمندی دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان نسبت به رشته تحصیلی خود و برخی عوامل مرتبط با آن. مجله گام های توسعه در آموزش پزشکی. سال اول، (۱). ۳۲-۴۰.
- فتحی واجارگاه، کورش (۱۳۸۹). اصول و مفاهیم برنامه‌ریزی درسی، تهران انتشارات بال
- فتحی واجارگاه، کورش؛ خسروی بابادی، علی اکبر، حاجتمند، فرزانه (۱۳۹۳). ارزیابی کیفیت درونی برنامه درسی دوره دکترای اخلاق پزشکی دانشگاه های علوم پزشکی ایران از دیدگاه استادان و دانشجویان، فصلنامه اخلاق پزشکی، ۸، (۲۷): ۱۲۹-۱۵۲.
- قربانپان، ناصر. کاظمی، بهزاد (۱۳۹۳). آگاهی و علاقه دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی تبریز نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود. مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد، ۹، (۴)، ۱۹-۲۶.

- کارشکی، حسین؛ جعفری ثانی، حسین، ارفع بلوچی، فاطمه (۱۳۹۲). ارزیابی محتوای برنامه درسی رشته علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی، پژوهش در برنامه ریزی درسی. ۱۱(۳۸)، ۱۱۵-۱۰۳.
- کشتی آرای، نرگس و فتحی واجارگاه، کورش و زمیتمات، کرایگ و فروغی، احمدعلی. (۱۳۸۸). «طراحی الگوی برنامه درسی تجربه شده مبتنی بر رویکرد پدیدارشناسی و اعتبار سنجی آن در گروه های پزشکی». مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۹(۱)، ۶۷-۵۵.
- محمدی، مهدی؛ ناصری جهرمی، رضا؛ معینی شهرکی، هاجر؛ مهربانیان، نفیسه. (۱۳۹۲). کارآیی درونی و اثربخشی بیرونی برنامه درسی دوره دکترای حرفه ای پزشکی از دیدگاه دانشجویان، دانش آموختگان و اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳(۳)، ۲۳۳-۲۴۳.
- ملکی، حسن (۱۳۸۴). برنامه ریزی درسی (راهنمای عمل). چاپ هفتم، تهران: نشر پیام اندیشه
- مومنی مهموئی، حسین (۱۳۸۸). ارزشیابی برنامه درسی در آموزش عالی، مجله راهبردهای آموزش، ۲(۲)، ۱۵-۱۳.
- مهدی زاده، امیرحسین ، شفیعی، ناهید (۱۳۸۸). ارزیابی کیفیت برنامه های درسی رشته های آموزش معلمان. مجله روانشناسی تربیتی، ۱(۱)، ۶۰-۴۶.
- همتی نژاد، زهرا؛ همتی نژاد، مهرعلی (۱۳۹۳). ارزیابی کیفیت خدمات آموزشی دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی گیلان بر اساس مدل سروکوال. مجله مطالعات مبانی مدیریت در ورزش. ۱(۳)، ۲۸-۱۱.

- Asgari, A., Motamedi, V. and Ghaedi, B. (2012). Evaluation of virtual education -curriculum plan in computer engineering program at Iran University of Science and technology. interdisciplinary journal of contemporary research in business, 4(6), 554-570.
- Grace, D., Weaven, S., Bodey, K., Ross, M. & Weaven, K. (2012). Putting student evaluations into perspective: The Course Experience Quality and Satisfaction Model (CEQS). Studies in educational evaluation, 38, 35-45.
- Hanson J.(2003). Encouraging Lectures to Engage with New Technologies in Learning and Teaching in a Vocational University: the Role of Recognition Reward. Journal of Higher Education Management and Policy. 15, 3-13.
- Harman G. and V. Meek .(2000). Repositioning Quality Assurance and Accreditation in Australian. The Report of Department of Education Training and Youth Affairs

- Havas beigi, F., Keramati, M.A., Ahmadi, A. (2011). The quality curriculum evaluation in postgraduate studies of Educational Management and Planning in the public Universities of Tehran City. *Procedia social and behavioral sciences*, 15, 3723-3730.
- Levin, Tamar. (2002). Stability and Change in Curriculum Evaluation. *Studies in Educational Evaluation*. 28, 1-33
- Nichols, Beverly., Shidaker, Sue., Johnson, Gene., & Singer, Kevin. (2006). *Managing curriculum and assessment: A practitioners' guide*. Linworth Publishing, Inc.
- Phattharayuttawat, S., Chantra, J., Chaiyasit, W., Bannagulrote, K., Imaroonrak, S., Sumalrot, T., & Auampradit, N. (2009). An evaluation of the curriculum of a graduate programme in Clinical Psychology. *South East Asian Journal of Medical Education*, 3(1), 14-19.
- Ramsden, Paul. (1998). *Learning to lead in higher education*, London and New York: Routledg.
- Tang, W., Bai, J., Liu, J., Wang, H. and Chen, Q. (2012). Students' evaluation indicators of the curriculum. *international journal of medical education*, 3, 103-106.
- Sharma, B & Gadenne, D. (2001). An investigation of the perceived importance and effectiveness of quality management approaches, *The TQM Magazine*. 3(6). 433-443
- Watt CD, Cereeley SA, Shea JA. (2005). Educational views and attitudes and career goals of MD – PhD students at university of Pennsylvania of medicine. *Acad Med* ; 80 (2) : 193 -8.
- West E. (2001). Management matters: The link between hospital organization and quality of patient care. *Qual Health Care*, 10, 40-48